

פרק ד'
סיכום הפרק
<p>בפרק זה המשיך משה להעלות קשיים המונעים ממנו ללכת בשליחות זו. (ראה הטבלה המצורפת לפרק ג').</p> <p>* לאחר שנסתתמו טענותיו בקש משה רשות מיתרו ללכת למצרים. בדרך במלון נסה מלאך להמית את משה משום שלא עשה ברית מילה לבנו אליעזר (ד':כ"ז). ציפורה לקחה צור, מלה את בנה ואמרה לו: "חתן דמים אתה לי" – בגלל ברית המילה שלך יכול היה חתני (משה) למות. בעקבות הברית עזב מלאך ה' את משה והוא ניצל.</p> <p>אהרון פגש את משה, עשה את 3 האותות לעם, והעם האמין שה' עומד להצילם.</p> <p>האותות (א'-ט):</p> <p>* הפיכת מטה משה לנחש וחזרת הנחש להיות מטה, * הפיכת ידו של משה למצורעת וחזרתה למצבה הבריא,</p> <p>* שפיכת מים מן היאור על היבשה והפיכתם לדם. ביצועם נזכר בסוף הפרק (ל'-ל"א).</p> <p>אותם דברים שתוארו למשה בפרק ג' כעתידיים לקרות מתקיימים עכשיו בפועל. (ראה טבלה מצורפת).</p>

טבלה מסכמת פרק ד'

תיאור תוכנית ה' (ג',ט"ז-י"ח)	תאור הוצאת התוכנית לפועל (ד',כ"ט-ל"א)
ג',ט"ז – "לך ואספת את זקני ישראל".	ד',כ"ט – "וילך משה ואהרון ויאספו את כל זקני בני".
ג',י"ח – "...ושמעו לקולך".	ד',ל"א – "ויאמן העם וישמעו...ויקדו וישתחוו".
ג',ט"ז – "לך...ואמרת אליהם...פקד פקדתי אתכם..." (כלשון יעקב לבניו, "ואלוקים פקוד יפקוד אתכם")	ד',ל"א – "וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל..."

סיכום ספר שמות – לשימוש פרטי למורים ולתלמידים

www.meir-avitan.co.il מתוך האתר של מאיר אביטן

שאלות ותשובות פרק ד'		
שאלה	תשובה	
<p>1 פרק ד עפ"י שאלת בגרות שלוש האותות (א'-ט')</p>	<p>א. האותות: הפיכת מטה משה לנחש וחזרת הנחש להיות מטה, ידו של משה נהייתה מצורעת כתוצאה משימת ידו בחיקה ושבה להיות בריאה באותו אופן, שפיכת מים מהיאור ליבשה והפיכתם לדם. האות לפרעה: הפיכת מטה אהרן לתנין. ב. הסיבה למתן האותות הללו היא חששו של משה שבני ישראל לא יאמינו לו שה' שלח אותו אליהם ומטרת האותות היא שיאמינו לו.</p>	
<p>2 פרק ד עפ"י שאלת בגרות האותות (ו')</p>	<p>א. ה' רצה לרמוז למשה כי בכך שאמר "הן לא יאמינו לי" חשד בכשרים ובכך הוציא לשון הרע. ב. גדעון השופט בקש וקבל אות לדעת אם ינצח במלחמתו במדיין ועמלק. גדעון קבל גם אות נוסף באמצעות שמיעת חלומו של המדייני. 2. שאול המלך קבל אותות על כך שרוח ה' תלבש אותו כמלך: האות הראשון הוא פגישת שני אנשים שיאמרו לו שנמצאו האותונות שחיפש, והאות השני הוא פגישה עם שלושה אנשים נושאי לחם ויין וכו'.</p>	
<p>3 "המופתים אשר שמת" (א'-ט' וכ"א)</p>	<p>א. האם "המופתים אשר שמת" בידך? הנזכרים בפסוק כ"א הם אותם המופתים הנזכרים בתחילת הפרק? נמק. ב. הסבר מה בפסוק גורם לנו לחשוב שמדובר באותם מופתים ומה בפסוק גורם לנו לחשוב שלא מדובר באותם מופתים. (ניתן להיעזר ברש"י לפסוק).</p>	
<p>4 פרק ד עפ"י שאלת בגרות "כבד</p>	<p>א. דברי משה "לא איש זכרים אנכי" ו"כבד פה וכבד לשון אנכי" גרמו לתגובת ה' זו. בדבריו רצה ה' לומר כי הוא זה שאחראי על פעולת האיברים, ואם הוא רוצה שמשה ילך בשליחות זו הרי שבכוחו לאפשר זאת מכל הבחינות. ב. תגובת משה לכך הייתה "שלח נא ביד תשלח", שמשמעה, לפי רש"י: ביד מי שאתה רגיל לשלוח, והוא אהרן, או: ביד אדם אחר שתרצה לשלוח.</p>	

סיכום ספר שמות – לשימוש פרטי למורים ולתלמידים

www.meir-avitan.co.il מתוך האתר של מאיר אביטן

		פה וכבד לשון" (י' - י"ג)
<p>א. ה' צירף את אהרן בגלל חששו של משה בנוגע ליכולת הדיבור שלו. ב. משה הוא השומע דבר ה' ומורה לאהרן מה לומר לפרעה. משה עשה חלק מהאותות. ג. אהרן הוא המדבר והוא עושה חלק מהאותות.</p>	<p>א. מה הייתה הסיבה שה' צירף את אהרן לשליחות של משה (י' - י"ג)? ב. כתוב שני תפקידים שהיו למשה בשליחות זו (ט"ו - ט"ז). ה' א - ג. ז', א - ב, ט - י), ושני תפקידים שהיו לאהרן (ט"ז ורש"י. כ"ט - ל'. ז', א - ב, ט - י, יט - כ. ח' א - ב, יב - יג).</p>	5 פרק ד עפ"י שאלת בגרות שליחו ת משה ואהרן (י' - ט"ז)
<p>הסדר הנכון: קודם אמר ה' למשה שישוב למצרים ושאלו לו מה לחשוש "כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך" (י"ט), אח"כ הודיע משה ליתרו (נטל רשותו) על חזרתו למצרים וקבל מיתרו את ברכת הדרך (י"ח) ואח"כ שב למצרים עם אשתו ובניו (כ').</p>	<p>מהו לדעתך הסדר הנכון שבו התרחשו הדברים המתוארים בפסוקים י"ח - כ'? הסבר.</p>	6 חזרת משה למצרי ם (י"ח - כ')
<p>א. הקב"ה כנה את ישראל "בני", "בני בכורי". ב. מכיוון שאתה מסרב לאפשר לבני לצאת ממצרים "הנה אנכי הורג את בנך בכורך". ג. "הנה אנכי הורג" וגו' – היא מכה אחרונה, ודווקא במכה זו התרה ה' בפרעה בהתחלה כי היא קשה. הקב"ה אינו "חושש" לומר זאת מראש (אינו "חושש" שהאדם ימלט ממנו), ובכך הוא נותן לאדם זמן לנקוט ב"דרך המילוט" היחידה – עשיית תשובה.</p>	<p>א. כיצד כנה הקב"ה את ישראל (כ"ב, כ"ג)? ב. מה יהא עונשו של פרעה במידה כנגד מידה? ג. מדוע אומר ה' למשה לבשר לפרעה בשלב זה על דבר הרחוק יותר בזמן (רש"י לפסוק כ"ג)?</p>	7 "שלח את בני" (כ"ב - כ"ג)